

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 778

van **JAN LAEREMANS**

datum: 30 augustus 2022

aan **BEN WEYTS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Vorrangsregeling Nederlandstalige leerlingen Brussel - Uitspraak Grondwettelijk Hof

Bij decreet van 17 mei 2019 heeft de Vlaamse decreetgever het aandeel voorrangplaatsen in de Nederlandstalige scholen van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, voor leerlingen met minstens één ouder die het Nederlands in voldoende mate machtig is, verhoogd van 55 tot 65%. Bij datzelfde decreet wordt een nieuwe voorrangsregeling ingevoerd, ten belope van 15% van de in het secundair onderwijs beschikbare plaatsen, voor leerlingen die 9 jaar Nederlandstalig basisonderwijs hebben gevolgd. Het College van de Franse Gemeenschapscommissie en de Franse Gemeenschapsregering vorderden evenwel de vernietiging van deze maatregelen bij het Grondwettelijk Hof.

Op 14 juli deed het Hof uitspraak (Arrest nr. 96/2022) en oordeelde dat de verhoging van het aantal voorrangplaatsen tot 65% redelijk verantwoord is omdat zij beantwoordt aan een reële behoefte en de Vlaamse Gemeenschap niet verhindert om een billijk deel op te vangen van de leerlingen die noch het Nederlands, noch het Frans als thuistaal hebben. Het Hof oordeelde daarentegen dat, ook al kan de decreetgever een schoolloopbaan van een minimumaantal jaren in het Nederlandstalig basisonderwijs eisen opdat een leerling voorrang zou krijgen, de minimumduur van 9 jaar evenwel buitensporig is. Door een schoolloopbaan van minstens negen jaar in het Nederlandstalig basisonderwijs te eisen, houdt de Vlaamse decreetgever volgens het Hof onvoldoende rekening met de omstandigheid dat het begin van de leerplicht is vastgesteld op de leeftijd van vijf jaar. Daaruit volgt dat, om diverse redenen, leerlingen mogelijk geen negen jaar in dat onderwijs hebben voltooid, wat bijvoorbeeld het geval is voor leerlingen die een jaar voorsprong hebben.

Daaruit volgend vernietigt het Hof artikel VI.19 van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 17 mei 2019 in zoverre het de vereiste duur van de schoolloopbaan in het Nederlandstalig basisonderwijs op minstens negen jaar vaststelt en verwerpt het de beroepen voor het overige.

De minister reageerde hierop al in de media dat hij zeer tevreden was dat het Hof het Vlaams voorrangsbeleid bevestigt en de Franstalige bezwaren verwerpt. Omtrent het schrappen van de 15%-regeling in het secundair onderwijs stelde de minister dat dit "eenvoudig kan geremedieerd worden".

1. Wat bedoelt de minister concreet met zijn uitspraak dat de schrapping van de 15%-voorrangsregel "eenvoudig kan geremedieerd worden"? Hoe zal de minister dat doen?
2. Komt er ter vervanging van de geschrapte 15%-voorrangsregel een alternatieve maatregel (aanvullend op de 65%-voorrang voor kinderen wier ouders het Nederlands

voldoende machtig zijn)? Zo ja, welke denkpiste wordt dan gevolgd? Aangezien het Hof een extra voorrang toekennen bij inschrijvingen in het eerste secundair op basis van een minimumaantal aan jaren waarin leerlingen in het Nederlandstalige basisonderwijs schoolliepen, op zich niet verwerpt, maar enkel het in het decreet opgelegde aantal van 9 jaar (wat betekent dat een kind al vanaf het eerste kleuterklasje onafgebroken in het Nederlandstalig onderwijs zou moeten hebben gezeten om daarvan te kunnen genieten) te buitensporig vindt, aangezien dit:

- enerzijds kinderen discrimineert die pas instappen op de leerplichtleeftijd die thans op de leeftijd van 5 ligt;
- anderzijds geen rekening houdt met hoogbegaafde leerlingen die een jaar overslaan;

is het in dezen dan geen betere optie om gewoon dit aantal te verlagen en bijvoorbeeld vast te leggen op 6 of 7 jaar dat men onafgebroken in het Nederlandstalige basisonderwijs moet hebben schoolgelopen?

3. Als er geen vervangende maatregel zou komen en de schrapping een voldongen feit is, hoeveel leerlingen zouden daardoor geaffecteerd worden en dus deze voorrang mislopen waarin normaliter door de Vlaamse overheid wel voorzien was? Kan de minister daarvan een inschatting geven op basis van de aanmeldingen en inschrijvingen in eerdere schooljaren? Als we bijvoorbeeld kijken naar de groep die niet op basis van taalvoorrang kon worden ingeschreven in een secundaire school van het Nederlandstalige onderwijs in Brussel, hoe groot is hierbinnen het aantal en aandeel aan leerlingen die 9 jaar onafgebroken les volgde in het Nederlandstalig basisonderwijs (en dus in aanmerking kwam voor die 15%)? En hoeveel binnen die subgroep hebben daarbij het Nederlands als thuistaal?

BEN WEYTS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

ANTWOORD

op vraag nr. 778 van 30 augustus 2022

van **JAN LAEREMANS**

1-2. Het Grondwettelijk Hof heeft *in se* geen bezwaar tegen de voorrangsgroep van 15% in het secundair onderwijs voor leerlingen die al ingeschreven waren in het Nederlandstalig erkend basisonderwijs. Enkel de voorwaarde van een voortraject van 9 jaar Nederlandstalig basisonderwijs was te streng, omdat de start van de leerplicht op 5 jaar ligt. Dit kan eenvoudig geremedieerd worden door deze voorwaarde aan te passen.

Ik heb reeds een initiatief genomen en op 2 september 2022 werd het voorontwerp van decreet *tot wijziging van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010, wat betreft de voorrangsgroepen voor leerlingen met een voortraject in het Nederlandstalig basisonderwijs bij de inschrijvingen in het gewoon secundair onderwijs* op de Vlaamse Regering voor de eerste maal principiële goedgekeurd. Dit voorontwerp van decreet voert de voorrangsgroep van 15% voor de leerlingen met een voortraject in het Nederlandstalig erkend basisonderwijs opnieuw in. De leerling moet hiervoor vanaf de aanvang van de leerplicht zijn ingeschreven in het Nederlandstalig erkend basisonderwijs.

Er wordt dus niet gewerkt met een minimumaantal jaar dat leerlingen les moeten volgen in het Nederlandstalig erkend basisonderwijs. Zo houdt de voorrang rekening met snel-lerende leerlingen.

3. Zo'n inschatting kan niet worden gemaakt omdat de Vlaamse overheid (AGODI) geen cijfers ontvangt over de aanmeldingsgegevens en het aanmeldingsregister. AGODI ontvangt dus geen gegevens over welke leerlingen via welke voorrang ingeschreven worden of welke leerlingen met welk profiel aangemeld worden.